

Język polski kl. VI B Tydzień: 18.05 – 22.05.2020 r.

Moi Drodzy!

W tym tygodniu ciąg dalszy patriotycznych tematów.

Temat nr 1. Jak kronikarz, Janko z Czarnkowa, przedstawił króla Kazimierza?

Zad. 1 Na podstawie swojej dotychczasowej wiedzy wymień kronikarzy, którzy opisywali dzieje Polski od najdawniejszych czasów. Na pewno na lekcjach historii o tym mówiliście. Podpowiem .

- a). Gall Anonim,
- b). Janko z Czarnkowa,
- c). Wincenty Kadłubek,
- d). Jan Długosz.

KRONIKA - (z gr. chronos – czas) – faktograficzny opis wydarzeń w układzie chronologicznym, również utwór dziejopisarski o charakterze literackim, typowy dla średniowiecza.

Kronika nie zawiera analizy tych wydarzeń, może jednak zawierać podsumowania oraz komentarz autora. Wydarzenia te najczęściej dotyczą życia państwa, władcy...itd.

Zad. 2 Przeczytaj dwa teksty źródłowe: „Jak rządził Kazimierz królestwem i narodem” oraz „Kazimierz Wielki, król Polski, funduje w Krakowie Studium Powszechnie, 12 maja 1364 r.”

(podręcznik, str. 126 – 127).

Zad. 3 Porównaj formę obu średniowiecznych tekstów i odpowiedz na pytanie.

W której osobie wypowiada się kronikarz, a w której król i dlaczego?

a). Kronikarz -

b). Król -

.....

Zad. 4 Jak kronikarz przedstawił króla? Do kogo go porównał i dlaczego?

Podaj kilka epitetów, którymi na tej podstawie można określić władcę.

.....

.....

.....

Zad. 5 Co wiesz z lekcji historii o czasach panowania Kazimierza Wielkiego?

Kazimierz III Wielki (1310 - 1370) – najmłodszy syn Władysława I Łokietka, król Polski w latach 1333–1370, ostatni monarcha z dynastii Piastów na tronie polskim. W historiografii jest uważany za jednego z najwybitniejszych władców Polski

Doprowadził m. in. do kodyfikacji prawa (statuty wiślicko-piotrkowskie), rozbudowy systemu obrony państwa oraz rozwoju miast.

W 1364 ufundował Akademię Krakowską.

Chociaż był czterokrotnie żonaty, nie pozostawił legalnego następcy. Po śmierci Kazimierza – na mocy wcześniejszych układów – tron polski przypadł jego siostrzeńcowi, Ludwikowi Węgierskiemu.

Zad. 7 Przytocz popularne powiedzenie o polskim królu, Kazimierzu Wielkim.

.....

Praca domowa

Pisemnie w zeszyte wykonaj ćw. 5 str. 127 (podręcznik).

Temat nr 2. Historyczny i artystyczny obraz Bitwy Warszawskiej.

Zad. 1 Przeczytaj informacje o Bitwie Warszawskiej –(podręcznik, str. 163- CZY WIESZ,ŻE...).

Obraz *Cud nad Wisłą, Bitwa warszawska* – Jerzy Kossak

- Obraz pt. „Cud nad Wisłą” namalowany został przez Jerzego Kossaka w 1930 roku. Jest obrazem o charakterze batalistycznym, który ukazuje bitwę warszawską. Bitwa ta, nazywana jest potocznie „cudem nad Wisłą”, ponieważ zwycięstwo Polaków nad Armią Czerwoną było nieoczekiwane i przez wiele osób uważane za Opatrzność Bożą. Dlatego też w lewym górnym rogu obrazu ukazana jest Matka Boża, która posyła symboliczną husarię na pole walki.

Zad. 2 Odczytaj fragment przemowy Józefa Piłsudskiego pt. „Rok 1920”
(podręcznik, str. 162).

(1867 – 1935).

Naczelnik państwa i naczelny wódz podczas wojny polsko – bolszewickiej w 1920 r.

- Zad. 3 Obejrzyjcie archiwalne plakaty z 1920 r.**(podręcznik, str. 161).
Ich zadaniem było zachęcenie Polaków do wstępowania w szeregi armii polskiej wobec nadciągającego ze Wschodu wroga, armii sowieckiej.
Jaki symbol został umieszczony na plakacie u góry i co on oznacza?

.....
.....

Zad. 4 Przeczytaj słowa utworu Jacka Cygana pt. „Śpiewka 1920”(podręcznik, str. 161).

Zad. 5 Obejrzyj w internecie nagranie „Śpiewki 1920”w wykonaniu Nataszy Urbańskiej.

Podaję link do strony:

<https://www.youtube.com/watch?v=xvMqCsXFEdk>

Zad. 6 Dlaczego Jacek Cygan użył w tytule pieśni słowa „śpiewka”?

Treść i budowa utworu przypomina dawne pieśni żołnierskie i ludowe.

Zad. 7 Kto jest podmiotem lirycznym w „Śpiewce 1920”? Podkreśl właściwą odpowiedź.

- a). Matka żegnająca syna, który idzie na wojnę.
- b). Dziewczyna żegnająca ukochanego przed bitwą.
- c). Żołnierze, którzy czekają na rozstrzygającą bitwę.

Zad. 8 Jakie uczucia i obawy wyraża podmiot liryczny?

.....
.....

Zad. 9 Wyjaśnij słowa pieśni: „ A gdy powrócisz w białych kwiatach...” w kontekście wojny polsko –bolszewickiej 1920 r.

.....
.....

Zad. 10 Jakie jest główne przesłanie tego utworu? Odpowiedz na pytanie, sugerując się przenośnym znaczeniem początkowych słów pieśni:

Nim kurz zawieje w polu znaki,

zasypie wiatr ból i żal.

Śpiewajmy pamięć o tych chłopakach,

Śpiewajmy pamięć o tych dniach.

.....
.....

Zad. 11 Wybrane z tekstu Jacka Cygana przykłady środków stylistycznych połącz z ich nazwami.

- <u>zasypie wiatr ból i żal</u>	- <u>apostrofa</u>
- <u>czas odbierze mowę ptakom</u>	- <u>metafora</u>
- <u>kamienny krzyż</u>	- <u>uosobienie</u>
- <u>Kochany, weź moje serce...</u>	- <u>epitet</u>
- <u>warkocze wierzby szumią</u>	- <u>metafor</u>
- <u>zły czas</u>	- <u>metafora</u>
- <u>Kochany, weź...</u>	- <u>epitet</u>

Praca domowa

Wypisz z poznanego utworu J. Cygana „Śpiewka 1920” fragment tekstu zawierający **anaforę**.

Anafora – to środek stylistyczny, który charakteryzuje się tym, że kolejne wersy utworu rozpoczynają się od tych samych słów.

.....

Obejrzyj film fabularny w reżyserii Jerzego Hoffmana pt. „1920. Bitwa Warszawska”.

Zwróć uwagę na to, w jaki sposób to dzieło filmowe „śpiewa pamięć o tych dniach”.

Podaję link do strony:

<https://vod.pl/filmy/1920-bitwa-warszawska/lgs262k>

Moi Drodzy!

Temat powtórzeniowy, te treści już omawialiśmy na lekcjach, ale chciałabym, abyście jeszcze raz przypomnieli sobie pewne wiadomości z gramatyki i nie robili błędów ortograficznych w wypracowaniach. Jak mówi łacińska maksyma: Powtarzanie jest matką nauki.

Do dzieła!

Temat nr 3. Jak partykuły zmieniają znaczenie wypowiedzi?

Partykuła – to jedna z pięciu nieodmiennych części mowy, nadająca słowom odpowiedni odcień znaczeniowy.

Partykułami są takie wyrazy jak: : **li, czy, no, że, niech, by, nie, tak.**

I. Rozpoznawanie partykuł

Partykuła to niesamodzielna część mowy, która ma za zadanie **wzmacnianie bądź zmienianie znaczenia wypowiedzi**.

Partykułą może być osobny wyraz (jak: *tak, nie, czy*) albo cząstka, którą dodaje się do innego słowa (np. *by – dałby, chciałaby, li – znaszli, nie – nieładny, nieznany*).

Łatwo zapamiętać zdanie zawierające najczęściej używane partykuły – „Licz noże, niechby nie tak) – *li, czy, no, że, niech, by, nie, tak.*

II. Podział partykuł

Partykuły dzielimy ze względu na to, jaką rolę pełnią.

Możemy wśród nich wyróżnić:

- **pytające:** *czy, li* (Czy są bułki? Znaszli ten kraj),
- **mnożną:** *razy* (Dwa razy),
- **ograniczającą:** *tylko* (Tylko ty masz to coś),
- **przeczące:** *nie, ani* (Ani mi się waż! Nie rób tego),
- **przypuszczającą:** *by, chyba* (Chciałby. Chyba chce),
- **rozkazującą:** *niech, niechaj* (Niech odejdzie. Niechaj stanie się cud),
- **twierdzącą:** *tak* (Tak, kupię bułki),
- **wątpiącą:** *bodajże* (Nie pamiętam, bodajże we wtorek),
- **akcentującą:** *się* (Pisze się i mówi się)
- **wzmacniającą:** *-że, -żeż, no, -ż* (Chodź no! Jedźże!)
- **życzącą:** *oby* (Oby tak było!).

III. Pisownia partykuł

1. Pisownia partykuły „nie”

Partykułę nie łącznie piszemy z:

- rzeczownikami, gdy ma to sens: *nieprzyjaciół, niemoc, niepokój, niewola,*
- przymiotnikami i przysłówkami pochodzącymi od przymiotnika w stopniu równym: *niemały, niewielkie, nieładna, niezwykle, niemiło, niedrogo.*

Partykułę nie rozdzielnie piszemy z:

- rzeczownikami, gdy jest to przeczenie: *Nie sól,* a cukier miałaś kupić,
- przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym: *nie lepsza, nie mocniejszy, nie najwyższe,*
- przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym: *nie zwyczajniej, nie najszybciej,*
- przysłówkami odpowiadającymi na pytania gdzie? kiedy?: *nie tu, nie dziś, nie jutro,*
- czasownikami i imiesłowami – *nie robię, nie kupuj, nie chcecie, nie mogąc, nie zbadawszy,*
- przymkami, np. *nie nad, nie w,*
- zaimkami, np. *nie taka, nie on,*
- liczebnikami, np. *nie pierwszy, nie ostatni, nie sto.*

2. Pisownia partykuły *by* z czasownikami

Partykuły *bym, byś, by* łączą się z czasownikiem i piszemy je:

- łącznie z osobowymi formami czasownika, np. *zabrałaby, wywołałbyś,*
- rozdzielnie z bezokolicznikiem, np. *można by, trzeba by, warto by,*
- w trybie przypuszczającym osobno, gdy częstka znajduje się przed czasownikiem: *byś kochał, byś wiedział, byście kupili.*

Ćw. 1 Jakie może być zadanie partykuł? Podkreśl właściwe odpowiedzi.

- określa cechy i właściwości
- wzmacnianie wypowiedzi
- opisywanie czynności i stanów-
- zmienianie sensu wypowiedzi

Ćw. 2 Z którymi wyrazami „nie” napiszemy łącznie? Napisz TAK przy właściwej odpowiedzi.

TAK /NIE	Nie + słychany
	Nie + daj
	Nie + określone
	Nie +mało
	Nie + słońce
	Nie + zabrał
	Nie + wykonawszy
	Nie + najlepiej

Ćw. 3 Podkreśl zdania, w których użyto partykuł.

- Znaszli ten kraj?
- Podejdź do mnie natychmiast.
- Nie najlepiej się dziś czuję.
- Chcesz iść ze mną na zakupy?
- Czy możesz mi pomóc?
- Zrobiłabym to, ale nie mam odpowiednich materiałów.
- Odejdź natychmiast.
- Niech spróbuje w poniedziałek.

Kochani,

pozdrawiam Was serdecznie i zachęcam do systematycznej nauki, abyście z jak najlepszymi wynikami ukończyli ten rok szkolny

Krystyna Fajfer